

Universalmuseum Joanneum Presse

Universalmuseum Joanneum
Mariahilferstraße 4, 8020 Graz, Austria
www.museum-joanneum.at

presse@museum-joanneum.at
Telefon +43-3168017-9211

Kunsthhaus Graz Dobroćudni izvanzemaljac

Kunsthhaus Graz, Lendkai 1, 8020 Graz, Austria

Up into the unknown! Bilanca s perspektivom

„Korak u nepoznato!“ stoji na jednoj od prvih skica za zgradu Kunsthhausu Graz. Nakon više od pet godina izložbi Dobroćudni se izvanzemaljac ne samo spustio na Zemlju – on se odavno etablirao kao međunarodno poznato središte suvremene umjetnosti.

Arhitektura kao poticaj. O dijalogu između prostora, izložbe i grada

Arhitektura Kunsthhausu Graz uvijek iznova predstavlja uzbudljiv izazov. Prve godine organiziranja izložbi donijele su spoznaje koje mnogo govore o kreativnom odnosu prema toj građevini i njezinim eksponiranim prostorijama.

BIX – medijsko pročelje ili veliko zanimanje za malu razlučivost

BIX – medijsko pročelje jedinstven je medij urbane komunikacije. Njegovi izumitelji realities:united za njega su dobili čak i „Inspire Award“ Deutsche Telekom.

Max Neuhaus. Time Piece Graz. Trenutak za Kunsthhaus

Akustična skulptura američkog glazbenog umjetnika Maxa Neuhausu stalna je sastavnica Kunsthhausu Graz: slično se djelo može vidjeti u Dia:Beaconu u središtu New Yorka.

Program za 2012.

Kunsthhaus Graz u svojem je radu fokusiran na novu i najnoviju umjetnost: početak zanimljive i ambiciozne 2012. godine obilježit će samostalne izložbe štajerskog umjetnika Michaela Kienzera i danske umjetnice Sofie Thorsen koja živi u Beču te skupna izložba *Projekt Cittadellarte* posvećena istoimenom gradu umjetnosti koji je osnovao Michelangelo Pistoletto. Na programu su osim toga štajerska medijska umjetnost i subverzivno slikarstvo.

Up into the unknown!

Bilanca s perspektivom

Graz, 27./28. rujna 2003.: kao arhitektonska završnica programa „Graz 2003. – Europska prijestolnica kulture“ svoja je vrata otvorio Kunsthaus Graz. Više od pet godina nakon toga ovaj Dobročudni izvanzemaljac nije postao samo esencijalna sastavnica arhitektonskog identiteta Graza, nego i mjesto koje privlači ljubitelje umjetnosti i kulture iz cijeloga svijeta.

U međuvremenu je Kunsthaus Graz ugostio 37 izložbe koncipirane na tankoj liniji između „high arta“ i magneta za publiku – među njima i projekte poput WALL-a Sola LeWitta ili *China Welcomes You* o kojima se mnogo govorilo i pisalo u medijima, ali i vrlo posjećene izložbe poput one pod nazivom *Pokretni dijelovi. Oblici kinetike* ili *Model Martin Kippenberger. Utopija za svakoga* ili *Warhol Wool Newman. Painting Real* koje je posjetilo ukupno 740.049 ljubitelja umjetnosti (podatak od 31.12.2011.); dojmljiv je ovo dokaz vitalnog interesa za sveobuhvatno i intenzivno preispitivanje suvremene umjetnosti.

Uspjeh prvih godina počiva na jasnom programskom konceptu i međunarodnom pozicioniranju na najvišoj sadržajnoj razini. Mnogobrojne međusobno dobro usklađene mjere u području marketinga, promidžbe i PR-a brinu se za izvanrednu prezentaciju Kunsthausa Graz u javnosti. O tome svjedoči izniman interes medija koji nikako nije ograničen samo na srednjoeuropski prostor. Tako se o Kunsthausu Graz mogu informirati ne samo ljubitelji kulture u Sloveniji, Hrvatskoj, Italiji, Francuskoj, Španjolskoj, Nizozemskoj, Švedskoj, Bugarskoj, Velikoj Britaniji i Rusiji, nego i u Tajvanu, Australiji, Saudijskoj Arabiji, Japanu, Indiji, Meksiku i SAD-u. I statistika o posjetiteljima vrlo je dojmljiva i dokazuje da program i arhitektura Dobročudnog izvanzemaljca zrače i izvan granica Austrije: tako 15,95 % svih posjetitelja dolazi iz Njemačke, daljnjih 14,46% iz susjedne Italije, a čak 4,42 % posjetiteljica i posjetitelja prevaljuju daleki put iz Azije.

Međunarodna privlačna snaga Kunsthausa Graz ne očituje se samo u njegovoj eksponiranoj arhitekturi, nego i u tome koliko često njegovi „sadržaji“, dakle izložbe, putuju: osim projekta *Pokretni dijelovi. Oblici kinetike* koji je bio izložen i u muzeju Tinguely u Baselu, izložba o liku i djelu prerano preminulog umjetnika Michela Majerusa koju su priredili Peter Pakesch i Günther Holler-Schuster nakon stanica u Amsterdamu, Hannoveru i Hamburgu otvorila je 2007. godine program Europske kulturne prijestolnice u Luxemburgu. Osim toga je izložba *Chikaku. Vrijeme i sjećanje* u Japanu koja je naišla na velik međunarodni interes, nakon predstavljanja u Kunsthausu Graz prikazana i u MARCO-u (Museo de Arte Contemporánea) u španjolskom Vigu i u Muzeju Taro-Okamoto u japanskom Kawasakiju.

Arhitektura kao poticaj Dijalog između prostora, izložbe i grada

Prostorije Kunsthaus Graz radikalno se razlikuju od uobičajenog izložbenog konteksta koji je određen tradicionalnom idejom „white cubea“. Ova specifična prostorna situacija stavlja posebne zahtjeve pred kustose i umjetnike – ona traži kreativan, dijaloški proces između zamisli o sadržaju, njezine provedbe u prostoru i tehničke realizacije. U prvim godinama izlaganja sakupljena su važna iskustva u radu s izložbenim prostorima Space01 i Space02 koja su prije svega pokazala jedno: do te mjere eksponirana arhitektura i jako naglašena – mada istovremeno i hermetična – izložbena situacija traže stalno nove definicije unutrašnjeg prostora. Iz toga su razmišljanja proizašli vrlo različiti projekti i instalacije, a iskristalizirale su se i orijentacijske stope: tako se, primjerice, pokazalo da donja razina (Space02) omogućuju korištenje novih oblika prezentacija likovnih radova velikog formata, ali i multimedijских i video instalacija. Najbolji primjeri za to su izložbe *John Baldessari. Life's Balance. Djela 84-04* ili *Thyssen-Bornemisza Art Contemporary. Zbirka kao Aleph* ili *Screening Real. Conner Lockhart Warhol*, na kojima je zahvaljujući fleksibilnoj strukturi prostora nastala osobito snažna dinamika između sadržaja i mjesta izložbe. Space01, razina ispod markantnih Nozzles, predodređena je za prezentaciju velikih skulpturalnih i prostornih radova. Skulpturalna video instalacija *gorillagorillagorilla*, Diana Thaters, monumentalni rad *WALL* Sola LeWitta, ali i s prostorom povezani radovi Liz Larner ili Michela Majerusa ukazali su na prostorni potencijal ovog spojnog dijela zgrade i izložbenog prostora koji je na početku izazvao žestoke rasprave. Kao uzorno ovdje treba spomenuti postavljanje izložbe M grad španjolskog arhitektonskog dua ReD koja je osvojila čak i arhitektonsku nagradu „Feidad 2005“. Izložbena arhitektura umjetnika Heima Zoberinga u okviru *Inventure* još jednom je naglasila Kunsthaus Graz kao „arhitektonski laboratorij“: njegov otvoreni sukob s uobičajenim izložbenim sustavima i dekonstrukcija unutrašnjeg prostora nisu se dojmili samo predstavnika medija, nego su iznenadili i posjetitelje.

Urbani aspekti i funkcije Dobročudnog izvanzemaljca također su došli do mnogo većeg izražaja nego što se to prvobitno očekivalo. Kunsthaus Graz danas definira privilegirani prostor u gradu koji od 2003. doživljava značajan procvat. Arhitektima Peteru Cooku i Colinu Fournieru tako je uspjele stvoriti urbani akcent koji pozitivno utječe na svakodnevni život u ovom dijelu grada i koji nije samo u bliskom pozitivnom odnosu s povijesnim građevinama Graza, nego predstavlja i jasan znak velike arhitektonske tradicije grada.

BIX – medijsko pročelje, ili veliki interes za malu razlučivost

BIX – medijsko pročelje Kunsthausu Graz jedinstvena je fuzija arhitekture i medijske tehnologije i napravljeno je prema konceptu berlinskih arhitekata realities:united. Dvije glave realities:uniteda, braća Jan i Tim Edler, za koncepciju BIX – medijskog pročelja u siječnju 2005. dobili su nagradu „Inspire Award“ Deutsche Telekomu vrijednu 50.000 eura. Taj rad i koncepcija na kojoj počiva ni danas nisu ništa manje relevantni.

Tako je BIX od studenoga 2010. predstavljen u zbirci Muzeja suvremene umjetnosti, i to ranim prototipom „piksela“ koji je arhitektima iz realities:uniteda u procesu planiranja služio kao studijski objekt za ispitivanje djelovanja svjetla i mogućnosti upravljanja instalacijom.

BIX – medijsko pročelje povlači opnu od akrilnog stakla na istočnoj strani zgrade u smjeru rijeke i središta grada i predstavlja golemi zaslon koji služi kao instrument za umjetničke produkcije. Jednako kao akustična zvučna instalacija Maxa Neuhausu tako je i BIX – medijsko pročelje zapravo posebna vrsta komunikacijskog sredstva koje ne samo da transportira programske sadržaje Kunsthausu Graz iz hermetičke izložbene situacije u javni prostor, nego definira i svoje neposredno okruženje i daje mu poseban pečat. Ova je „komunikativna vanjska opna“ osim toga i potencijalna radna platforma za umjetničke projekte koji tematiziraju dijalog između medija i (javnog) prostora.

Na vanjskoj površini od 900 četvornih metara ugrađeno je 930 običnih prstenastih žarulja jakosti 40 W s pomoću koji se bez prijelaza može postići osvjetljenje između 0% i 100%. Svaki svjetlosni prsten ima funkciju piksela kojim se može upravljati preko središnjeg računala. Na taj se način mogu oblikovati grubo premreženi znakovi, tekstovi i filmske scene koji zrače daleko u urbani prostor pretvarajući tako „Plavi mjehur“ Kunsthausu Graz u zaslon niske razlučivosti i urbane veličine.

Iz različitih pojedinačnih projekata – primjerice *Plot:Bach* Thomasa Baumanna i Michaela Klaara ili *The Sky Is Thin As Paper* Here Ceritha Wyna Evana – sakupljena su esencijalna iskustva u smislu korištenja ovog jedinstvenog medija koja istovremeno predstavljaju raznolik i važan input za aktualne projekte.

Max Neuhaus

Time Piece Graz. Trenutak za Kunsthaus

Za otvorenje Dobroćudnog izvanzemaljca američki je glazbeni umjetnik Max Neuhaus (09.08.1939-03.02.2009) osmislio akustičnu instalaciju pod nazivom *Time Piece Graz*, koja je postala trajna sastavnica Kunsthausa Graz i njegova okruženja.

Akustična skulptura *Time Piece Graz* jedinstvena je kompozicija zvukova: u Kunsthausu Graz i oko njega razlijeva se jedva čujan zvuk koji se polako pojačava da bi se na svom vrhuncu naglo prekinuo stvarajući tako trenutak potpune tišine. Slična se djela mogu vidjeti u Dia:Beaconu u središtu New Yorka, na Time Squareu u Manhattanu i u sinagogi u Pulheim-Stommelnu.

„Otvoreno lice“ Kunsthausa Graz kao mjesto komunikacije ne odražava se samo u sadržaju njegova programa i njegovoj arhitekturi, već je jednako tako vidljivo i u BIX – medijskom pročelju kao i u akustičnoj instalaciji *Time Piece Graz*. I jedno i drugo obilježavaju Kunsthaus Graz neovisno o njegovoj arhitekturi – i više od toga: dopunjuju jasno naglašenu poziciju Dobroćudnog izvanzemaljca, komuniciraju sa svojim neposrednim okruženjem, dajući tako zajedno s izložbenim prostorom pečat ovom dijelu grada koji se sve snažnije razvija.

Naglim prekidom zvuka koji je dotada postupno jačao *Time Piece Graz* predstavlja neku vrstu „budilice koja zvoniti tišinom“ – pruža mogućnost predaha u žustrom životu grada stvarajući tako jedan trenutak samo za Kunsthaus Graz.

Svakodnevno od 09:00 do 21:00 sat, 10 minuta prije svakog punog sata

Program za 2012

Programski spektar Kunsthaus Graz usmjeren je na suvremenu i najnoviju umjetnost, započevši sa 60-im godinama prošlog stoljeća. Takvo pozicioniranje ima kulturnopovijesne razloge koji su usko povezani s razvojem umjetnosti i arhitekture u Štajerskoj: „U Grazu i u Štajerskoj nije prezentna moderna u klasičnom smislu, ali od 60-ih godina prošlog stoljeća na ovamo izraženi su jaki eksperimentalni, avangardni i umjetničko-teorijski akcenti, impulsi i refleksije. Sjetimo se samo arhitektonskih koncepata „Gradačke škole“, Foruma Stadtpark ili Štajerske jeseni. Postignuća u umjetnosti i kulturi u posljednjih 40 godina tako čine sadržajno uvjerljivu i povijesnoumjetnički razumljivu poveznicu prema osmišljavanju naših vlastitih aktivnosti“, naglašava Peter Pakesch, umjetnički voditelj Universalmuseuma Joanneum.

Michal Kienzer

Logik und Eigensinn / Logika i svojeglavost

Štajerski umjetnik Michael Kienzer bavi se navikama gledanja: on ih dokida, dovodi do apsurdna i pritom publiku vodi na putovanje u naizgled utvrđene i stalne konstrukcije svakodnevnoga znanja. U izložbi za prostor Space01 Kienzer će se pozabaviti samim prostorom i u svojim novim radovima precizno promotriti neuobičajeno.

Trajanje izložbe: 03.03.-06.05.2012.
Kunsthau Graz, Space01

Sofie Thorsen.

Schnitt A-A'

U suradnji s *Diagonale 2012*

Danska umjetnica s bečkom adresom Sofie Thorsen pomno promatra forme oblikovane i obilježene kulturom. U svojim formalno vrlo precizno formuliranim filmskim i fotografskim radovima te crtežima Thorsen se bavi gradom i njegovom poviješću, prikazujući prostor kao izgrađenu povijest u njezinu političkom, društvenom i umjetničkom okruženju.

Trajanje izložbe: 03.03.-06.05.2012.
Kunsthau Graz, Space02

Projekt Cittadellarte

Michelangelo Pistoletto pokrenuo je *Cittadellarte*, otvorenu mrežu koja raščlanjuje i preispituje rad, odgoj, komunikaciju, umjetnost, prehranu, politiku, spiritualnost i gospodarstvo i kao stakleni mikrokozmos u prvi plan umjetničkog sustava, koji nema rigidnih podjela u područja i koji funkcionira po gospodarskim načelima, stavlja proizvodnju i zajedničku inspiraciju. Izložba u Kunsthausu Graz postaje življena utopija, pretvara sustav umjetnosti u otvoreno samopoluživanje i pritom stvara ideju modernog, izgrađenog planskog grada koji funkcionira prema pravilima tržišnog gospodarstva.

Trajanje izložbe: 02.06.-26.08.2012.
Kunsthau Graz, Space01

Sammlung Medienkunst Steiermark / Zbirka medijske umjetnosti u Štajerskoj

„Neue Galerie Graz“ posjeduje izvanrednu zbirku fotografija i video-snimki. U izložbama *Rückblende (Retrospektiva)* (2007.) i *Rewind/Fast Forward* (2009.) te su zbirke prvi put prikazane u cijelom njihovu obujmu, pri čemu je stavljen naglasak i na kvantitetu kako bi se pokazalo koliki je sakupljački trud galerija uložila.

Izložba *Sammlung Medienkunst Steiermark (Zbirka medijske umjetnosti u Štajerskoj)* (2012.) u prostorima Kunsthausu Graz želi prikazati još jedan segment iz ove vrlo slojevite zbirke. Ovaj put je namjera prikazati instalacije i radove načinjene od izložaka iz obaju područja umjetnosti, počevši s predimenzioniranim formatima koji otvaraju sliku prema prostoru sve do stvarnih trodimenzionalnih koncepata koji dijelom računaju i s participacijom publike. Upravo u današnje vrijeme, kada se koriste najrazličitiji slikovni mediji koji su do te mjere promijenili stvarnost da se čovjek već općenito osjeća prenesenim u virtualni medijski prostor, bavljenje transformacijom slike u slikovni prostor vrlo je bitna tema. Oblici proširene stvarnosti i virtualnosti sastavni su dio svakodnevice. Umjetnost je s jedne strane odraz te i takve stvarnosti, a s druge je uvijek nekoliko koraka ispred nje, pridonoseći drugačijem doživljaju stvarnosti.

Arhitektura Kunsthausu Graz svojim skulpturalnim karakterom lišenim svake ortogonalnosti potvrđuje ta razmišljanja i tako postaje dodatna dimenzija izložbe.

Trajanje izložbe: 16.06.-03.02.2012.
Kunsthau Graz, Space02

Subersive Malerei / Subverzivno slikarstvo (radni naslov)

Projekt u sklopu Štajerske jeseni

Uz teme koje će se ove godine preispitivati u sklopu Štajerske jeseni bit će koncipirana izložba s različitim slikarskim pozicijama kojom će se pokušati rasvijetliti pojam subverzivnoga u mediju slikarstva.

Trajanje izložbe: 22.09.-03.02.2013.
Kunsthau Graz, Space01